

“... ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਤਾਕੀਆ ਵਿਚ”

(11:19-30)

ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਲਈ ਪਹਿਲਾ ਸਮਾਂ ਬੜਾ ਖ਼ਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। 1876 ਵਿਚ, ਅਲਗਜ਼ੈਂਡਰ ਗ੍ਰਾਹਮ ਬੈਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਤੇ ਤੇਜ਼ਾਬ ਖਿਲਾਰਿਆ ਅਤੇ ਅਣਜਾਣਪੁਣੇ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਨਵੀਂ ਖੋਜ, ਟੈਲੀਫੋਨ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਭੇਜਿਆ: ‘ਮਿਸਟਰ ਵਾਟਸਨ, ਇੱਧਰ ਆਓ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੀ ਲੋੜ ਹੈ।’ 1938 ਵਿਚ, ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਕਿਸੇ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਤੇ ਸਿੱਧਾ ਪ੍ਰਸਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਐਨਬੀਸੀ ਨਾਲ ਇਕ ਮੋਬਾਈਲ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਯੂਨਿਟ ਨੇ ਭੜਕੀ ਹੋਈ ਅੱਗ ਵੱਲ ਆਪਣੇ ਕੈਮਰੇ ਘੁਮਾ ਦਿੱਤੇ। 1951 ਵਿਚ, ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕੰਮ ਦੇ ਢੰਗ ਨੂੰ ਬਦਲਦੇ ਹੋਏ, ਆਈਬੀਐਮ ਨੇ ਪਹਿਲਾ ਕੰਪਿਊਟਰ ਈਜਾਦ ਕੀਤਾ। 1969 ਵਿਚ, ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਈ ਲੋਕ ਦੰਗ ਰਹਿ ਗਏ ਸਨ ਜਦ ਨੀਲ ਆਰਮਸਟ੍ਰਾਂਗ ਚੰਦਰਮਾ ਤੇ ਚੱਲਣ ਵਾਲਾ ਪਹਿਲਾ ਆਦਮੀ ਬਣਿਆ ਸੀ।

ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ ਤੇ ‘ਪਹਿਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ’ ਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਖ਼ਾਸ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ ਜਦ ਮੈਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਆਪਣੀ ਘਰਵਾਲੀ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਉਹ ਖ਼ਾਸ ਪਲ ਯਾਦ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਜਦ ਮੈਂ ਆਪਣੀਆਂ ਤਿੰਨਾਂ ਬੇਟੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਦੋਹਤੇ-ਦੋਹਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਵੇਖਿਆ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਮੇਰੀ ਪਹਿਲੀ ਕਾਰ, ਮੇਰਾ ਪਹਿਲਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਫ਼੍ਰਿਟਾਸ ਅਤੇ ਡਾ. ਪਿਪਰ ਵਰਗੇ ਪਸੰਦੀਦਾ ਸਨੈਕਸ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਚੱਖਣਾ ਵੀ ਜੁੜ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕੁਝ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਈਆਂ ਗੱਲਾਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਐਨੀਆਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਨਹੀਂ ਵੀ ਹੁੰਦੀਆਂ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 11:26 ਵਿਚ ਮਿਲਦੀ ਹੈ: ‘... ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਤਾਕੀਆ ਵਿਚ ਚੇਲੇ ਮਸੀਹੀ ਅਖਵਾਏ।’ ਨਾਮ ‘ਮਸੀਹੀ’ ਐਨਾਂ ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਈਆਂ ਲਈ ਇਹ ਜਾਣਨਾ ਹੈਰਾਨੀ ਜਨਕ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਨਾਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਇਹਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਿਵੇਂ ਹੋਈ? ਇਹ ਅੰਤਾਕੀਆ ਵਿਚ ਹੀ ਕਿਉਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ? ਇਹ ਕੁਝ ਅਜਿਹੇ ਸਵਾਲ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਪਾਠ ਵਿਚ ਧਿਆਨ ਦਿਆਂਗੇ।

ਸਾਡਾ ਇਹ ਪਾਠ ਅੰਤਾਕੀਆ ਸ਼ਹਿਰ ਤੇ ਕੇਂਦਰਤ ਹੈ। 11:19-30 ਵਿਚ, ਲੂਕਾ ਦਾ

ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਕੰਮ ਦਾ ਫੋਕਸ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਤੋਂ ਬਦਲ ਕੇ ਅੰਤਾਕੀਆ ਤੇ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਆਇ 13 ਤੋਂ ਅੱਗੇ, ਅਸੀਂ ਅੰਤਾਕੀਆ ਵਿਚ ਪੌਲੁਸ ਦੀਆਂ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਯਾਤਰਾਵਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਲਈ ਮੁੱਖ ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵੇਖਾਂਗੇ।

ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ, ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਅਤੇ ਮੈਂ ਖੁਦਾ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਕਿਸੇ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਲੱਭ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ, ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਅਸੀਂ ਅੰਤਾਕੀਆ ਨੂੰ ਨਾ ਚੁਣਦੇ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਸੀਰੀਆ ਦਾ ਅੰਤਾਕੀਆ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਸਿਲਯੂਕਸ ਨਿਕੋਟਰ² ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ, ਐਂਟਿਓਕੁਸ ਪਹਿਲੇ³ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਵਸਾਇਆ, ਅੰਤਾਕੀਆ ਵੱਧ ਕੇ ਬਹੁਤ ਫੈਲਿਆ, ਇੱਥੋਂ ਤਕ ਕੇ ਇਹ ਦੁਨੀਆਂ ਤਾ ਤੀਜਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸ਼ਹਿਰ ਬਣ ਗਿਆ।⁴ ਇਹ ਖੂਬਸੂਰਤ ਸ਼ਹਿਰ ਸਿਆਸਤ ਅਤੇ ਵਪਾਰ ਦਾ ਅੱਡਾ ਸੀ। ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਬਦਨਾਮ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਹ ਕੁਰਿੰਥੁਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੂਜੇ ਨੰਬਰ ਤੇ ਆਉਂਦਾ ਸੀ। ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਥੋੜਾ ਦੱਖਣ ਵੱਲ ਡੈਫ਼ਨੀ ਦੀ ਸਮਾਦ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਕਥਿਤ ਪੁਜਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕਥਿਤ ਮਹਿਲਾ ਪੁਰੋਹਤਾਂ ਦਾ ਡੈਫ਼ਨੀ ਰਾਹੀਂ ਪਿੱਛਾ ਕਰਕੇ (ਵਿਭਚਾਰ ਕਰਦਿਆਂ⁵) ਯੂਨਾਨੀ ਦੇਵਤਾ ਅਪੁਲੋਸ ਦੀ ਦੰਦ ਕਥਾ ਫੈਲਾ ਦਿੱਤੀ। ਅੰਤਾਕੀਆ ਦੀ ਦੁਸ਼ਟਤਾ ਐਨੀ ਬਦਨਾਮ ਸੀ ਕਿ ਰੋਮ ਦੇ ਨੈਤਿਕ ਪਤਨ ਸਮੇਂ, ਇਕ ਕਵੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਓਰੋਂਟਿਸ ਦਾ ਗੰਦਮੰਦ ਤੀਬੇਰ ਵਿਚ ਬਹਿ ਗਿਆ। (ਓਰੋਂਟਿਸ ਉਹ ਦਰਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਤੇ ਅੰਤਾਕੀਆ ਵੱਸਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਤੀਬੇਰ ਦਰਿਆ ਤੇ ਰੋਮ)। ਅਕਾਰ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਾਲ, ਦਿਸ਼ਣ ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸੰਸਾਰਕ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਰਸ਼ਟ, ਅੰਤਾਕੀਆ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਸੀ। ਤਾਂ ਵੀ, ਅੰਤਾਕੀਆ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਦੇ ਆਖਰੀ ਭਾਗ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਦੇ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਨਾਲ ਉਹਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕੇਂਦਰ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ। ਅੰਤਾਕੀਆ ਖੁਦਾ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਸਿਖਾਉਣ ਲਈ ਇਕ ਸਬਕ ਸੀ ਕਿ ਖੁਸ਼ਬਖ਼ਰੀ ਅਸਲ 'ਚ ਸਭ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਹੈ !

ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਸ ਇਕ 'ਪਹਿਲੇ' ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਜੋ ਅੰਤਾਕੀਆ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਆਪਣੇ ਪਾਠ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਿਰਿਆਈ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਹੋਈਆਂ ਕਈ ਅਹਿਮ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਨੂੰ ਵੇਖਾਂਗੇ।

“ਸਭ ਲਈ” ਖੁਸ਼ਬਖ਼ਰੀ ਦਾ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸਭ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ (11:19, 20)

11: 19 ਵਿਚ ਲੂਕਾ ਨੇ ਉਹ ਤੰਦ ਕੱਢਿਆ ਜਿਹੜਾ ਅਧਿਆਇ 8 ਵਿਚ ਅਟਕਿਆ ਸੀ।
8: 1, 4 ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ:

ਉਸੇ ਦਿਨ [ਜਿਸ ਦਿਨ ਇਸਤੀਫ਼ਾਨ ਦਾ ਕਤਲ ਹੋਇਆ] ਕਲੀਸੀਆ ਉੱਤੇ ਜੋ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਵਿਚ ਸੀ ਵੱਡਾ ਕਸ਼ਟ ਹੋਣ ਲੱਗਾ ਅਤੇ ਰਸੂਲਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਓਹ ਸਭ ਯਹੂਦੀਆ ਅਰ ਸਾਮਰੀਆ ਦੇ ਦੇਸਾਂ ਵਿਚ ਖਿੰਡ ਗਏ (ਆਇਤ 1)।

ਜੋ ਜਿਹੜੇ ਖਿੰਡ ਗਏ ਸਨ ਵਚਨ ਦੀ ਖੁਸ਼ ਖਬਰੀ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਫਿਰੇ (ਆਇਤ 4)।

ਅਧਿਆਇ 11 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਲੂਕਾ ਨੇ ਪਲਸਤੀਨ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਕੀਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੇ

ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ। ਹੁਣ ਉਹਨੇ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਮਾਂ ਬੀਤਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਲੋਕ ਦੂਰ ਦੂਰ ਤਕ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਯਿਸੂ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਲੈ ਕੇ ਘੁੰਮ ਰਹੇ ਸਨ: ‘ਉਪਰੰਤ ਓਹ ਲੋਕ ਜਿਹੜੇ ਉਸ ਬਿਪਤਾ ਤੋਂ ਜੋ ਇਸਤੀਫ਼ਾਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਸੀ ਛਿੰਨ ਭਿੰਨ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਓਹ ਫੈਨੀਕੇ ਅਤੇ ਕੁਪਰੁਸ ਅਤੇ ਅੰਤਾਕੀਆ’ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚੇ (ਆਇਤ 19ੳ)। ਫੈਨੀਕੇ ਭੂਮੱਧ ਸਾਗਰ ਦੇ ਕੰਡੇ ਦੇ ਨਾਲ ਲਗਦੀ ਪੰਦਰਾਂ ਮੀਲ ਚੌੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਇਕ ਪੱਟੀ ਸੀ ਜੋ ਫ਼ਲਸਤੀਨ ਦੇ ਉੱਤਰੀ ਕੰਡੇ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੋਈ ਉੱਤਰ ਵੱਲ 120 ਮੀਲ ਤਕ ਫੈਲੀ ਹੋਈ ਸੀ।^੯ ਕਿਸੇ ਵਕਤ (ਲੂਕਾ ਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਦ), ਚੇਲੇ ਜੋ ਖਿੰਡ ਪੁੰਡ ਗਏ ਸਨ, ਖੁਸ਼ਖ਼ਬਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਮੰਡਲੀਆਂ ਕਾਇਮ ਕਰਦਿਆਂ ਫੈਨੀਕੇ ਦੇ ਉੱਤਰ ਵੱਲ ਨਿਕਲ ਗਏ ਸਨ।^੭ ਉੱਥੋਂ, ਕਈ ਸਮੁੰਦਰ ਦੇ ਰਸਤੇ ਜਹਾਜ਼ ਤੇ ਬਹਿ ਕੇ ਖੁਸ਼ਖ਼ਬਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਕੁਪਰੁਸ ਦੇ ਟਾਪੂ ਵੱਲ ਨਿਕਲ ਗਏ,^੮ ਜਦ ਕਿ ਹੋਰ ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਦੂਰ ਸੀਰੀਆ ਵੱਲ ਨਿਕਲ ਕੇ ਅੰਤਾਕੀਆ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਲੱਗੇ। ਤਾਂ ਵੀ ਯਿਸੂ ਦੇ ਹੋਰ ਚੇਲਿਆਂ ਵਾਂਗ, ਜਦ ਉਹ ‘ਯਹੂਦੀਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵਚਨ ਨਹੀਂ ਸੁਣਾਉਂਦੇ’ ਸਨ (ਆਇਤ 19ਅ)।

ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੱਖਣ ਵਿਚ ਕੁਝ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰੀਆਂ। ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਵਿਚ ਖੁਸ਼ਖ਼ਬਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਨੂੰ ਕਲੀਸੀਆ ਦੀ ਸੰਗਤੀ ਵਿਚ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 10)। ਉੱਤਰ ਵੱਲੋਂ ਖ਼ਬਰ ਆਈ ਕਿ ‘ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਨੇ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜੀਉਣ ਦੀ ਤੋਬਾ ਬਖ਼ਸ਼ੀ ਹੈ’ (11:18)।^੯ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ‘ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਈ ਕੁਪਰੁਸ ਅਰ ਕੁਰੇਨੇ¹⁰ ਦੇ ਮਨੁੱਖ ਸਨ ਜਿਹਨਾਂ ਅੰਤਾਕੀਆ ਵਿਚ ਆਣ ਕੇ ਪ੍ਰਭੂ¹¹ ਯਿਸੂ ਦੀ ਖੁਸ਼ਖ਼ਬਰੀ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਯੂਨਾਨੀਆਂ ਨਾਲ ਭੀ ਗੱਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ’¹² (ਆਇਤ 20)। ‘ਯੂਨਾਨੀਆਂ’ ਯੂਨਾਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਗੈਰ ਕੌਮਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।¹³ ਜਿੱਥੋਂ ਤਕ ਲਿਖਤ ਦੱਸਦੀ ਹੈ, ਲੂਕਾ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸਬਰ ਨਾਲ ਗੈਰ ਕੌਮਾਂ ਨੂੰ ਯਿਸੂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣ ਲਈ ਖੋਜ ਕੀਤੀ! (ਯਾਦ ਰੱਖੋ, ਕੁਰਨੇਲਿਉਸ ਕੋਲ ਪਤਰਸ ਦੇ ਵਚਨ ਸੁਣਾਉਣ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਨੇ ਪਹਿਲ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਨਾ ਕਿ ਪਤਰਸ ਨੇ।) ਅਸੀਂ ਇੰਜੀਲ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਜੋ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਨਸਲ ਭੇਦ ਦੇ ਸਭ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਸਨ,¹⁴ ਪਰ ਖੁਦਾ ਜਾਣਦਾ ਹੈ। ਗੁਆਚੇ ਹੋਏ ਪਾਪੀਆਂ ਨੂੰ ਵਚਨ ਸੁਣਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ; ਟੌਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਨਹੀਂ।

ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ “ਸਭ ਲਈ” ਇਕ ਮੰਡਲੀ ਕਾਇਮ ਹੋਈ (11:21)

ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਨਾਮ ਨਾਇਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅੰਤਾਕੀਆ ਵਿਚ ਗੈਰ ਕੌਮਾਂ ਕੋਲ ਖੁਸ਼ਖ਼ਬਰੀ ਸੁਣਾਉਣ ਤੇ ਖੁਦਾ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਬਰਕਤ ਪਾਈ। ‘ਅਤੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਹੱਥ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀ’ (ਆਇਤ 21ੳ)। ਖੁਦਾਈ ਮੰਜੂਰੀ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦੇਣ ਲਈ ਲੂਕਾ ਵੱਲੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਵਾਕਾਂਸ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ (13:11; ਤੁਲਨਾ ਲੂਕਾ 1:66)। ਕਈ ਵਾਰ ਮੰਜੂਰੀ ਮੋਅਜਜ਼ਿਆਂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ (4:30); ਸ਼ਾਇਦ ਇੱਥੇ ਵੀ ਇੰਜ ਹੀ ਹੋਇਆ ਸੀ।¹⁵

ਖੁਦਾ ਦੀ ਬਰਕਤ ਦੇ ਕਾਰਣ ਖੁਸ਼ਖ਼ਬਰੀ ਸੁਣਾਉਣ ਨਾਲ ‘ਬਾਹਲੇ ਲੋਕ ਨਿਹਚਾ ਕਰਕੇ

ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਵੱਲ ਫਿਰੇ’ (ਆਇਤ 21ਅ)। ਬੁੱਤਪੂਜਾ ਕਰਕੇ ਥੱਕ ਚੁਕੇ, ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਦੇ ‘ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ’ ਨੇ ਕੁਰਨੇਲਿਉਸ ਅਤੇ ਉਹਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਾਂਗ ਬਪਸਿਤਮਾ ਲੈ ਕੇ (ਗਲਾਤੀਆਂ 3:26, 27) ਪ੍ਰਭੂ ਵਿਚ ‘ਨਿਹਚਾ ਕੀਤੀ’ ਅਤੇ ‘ਪ੍ਰਭੂ ਵੱਲ ਫਿਰੇ’¹⁶ (10:48) ਅਤੇ ਖੁਦਾ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਮਿਲਾ ਲਿਆ ਸੀ।¹⁷

ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਨਵੀਂ ਮੰਡਲੀ ਬਣ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਚ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਬਹੁਤੇ ਸਨ,¹⁸ ਪਰ ਇਸ ਵਿਚ ਯਹੂਦੀ ਵੀ ਸਨ।¹⁹ ਯਹੂਦੀ ਅਤੇ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਆਪਣੀਆਂ ਸਭਾਵਾਂ ਵਿਚ ਮੋਢੇ ਨਾਲ ਮੋਢਾ ਜੋੜ ਕੇ ਬੈਠਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਮਿਲ ਕੇ ਵਚਨ ਸੁਣਦੇ, ਮਿਲ ਕੇ ਦੁਆ ਕਰਦੇ, ਖੁਦਾ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭੂ ਭੋਜ ਵਿਚ ਭਾਗ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਯਹੂਦੀਆਂ ਅਤੇ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਨੇ ਓਸੇ ਮੰਡਲੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਬੰਦਗੀ ਕੀਤੀ, ਪ੍ਰਭੂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਭੋਜਨ ਕੀਤਾ। ਯਿਸੂ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਖੜੀ ਕੰਧ ਨੂੰ ਭੇਗਿਆ ਨਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਅੰਤਾਕੀਆ ਦੀ ਇਕ ਹੋਰ ਯਹੂਦੀ ਮੰਡਲੀ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਦੀ ਮੰਡਲੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਿੰਨੀ ਬੁਰੀ ਲਗਦੀ? ਜੇ ਯਿਸੂ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਨਾ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ? (ਵੇਖੋ ਅਫ਼ਸੀਆਂ 2:15, 16; ਗਲਾਤੀਆਂ 3:26-28)।

ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ “ਸਭ ਲਈ” ਯਹੂਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦਾ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਹੋਇਆ ਸੀ (11:22-24)

ਗੈਰ ਕੌਮਾਂ ਵਿਚ ਪਤਰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੀ ਗੱਲ ਉੱਤਰ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਣ ਵਾਂਗ, ਇਕ ਗੈਰ ਕੌਮਾਂ ਦੀ ਮੰਡਲੀ ਦੀ ਗੱਲ ਵੀ ਦੱਖਣ ਤਕ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਸੀ। ‘ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖਬਰ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਕੰਨਾਂ ਤੀਕ ਪਹੁੰਚੀ’ (ਆਇਤ 22ਓ)। ਪਹਿਲਾਂ, ਜਦ ਰਸੂਲਾਂ ਨੇ ਸੁਣਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਾਮਰੀਆਂ ਨੇ ਵਚਨ ਨੂੰ ਮਨ ਲਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਪਤਰਸ ਅਤੇ ਯੂਹੰਨਾ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਸੀ (8:14)। ਹੁਣ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਨੇ ‘ਬਰਨਬਾਸ ਨੂੰ ਅੰਤਾਕੀਆ ਤਾਈਂ ਘੱਲਿਆ’ (ਆਇਤ 22ਅ)²⁰

ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਵਿਚ ਕਲੀਸੀਆ ਗੈਰ ਕੌਮਾਂ ਦੀ ਮੰਡਲੀ ਦੀ ਗੱਲ ਤੋਂ ਘਬਰਾ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਾਲਾਤ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲੈਣ ਲਈ ਬਰਨਬਾਸ ਨੂੰ ਉੱਥੇ ਭੇਜਿਆ ਸੀ। ਸ਼ਾਇਦ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਕੁਝ ਲੋਕ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋ ਗਏ ਸਨ (ਮਿਸਾਲ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ, ‘ਉਹ ਜਿਹੜੇ ਸੁੰਨਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਨ,’ 11:2) ਅਤੇ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਆਗੂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਚੁਪ ਕਰਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਰਨਬਾਸ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਦਾ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਖਾਸ ਮਕਸਦ ਇਹੀ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੇ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ ‘ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਕੀਤੀ ਕਿ ਤਦ ਤਾਂ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਨੇ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਨੂੰ ਭੀ ਜੀਉਣ ਲਈ ਤੋਬਾ ਬਖਸ਼ੀ ਹੈ’ (11:18)। ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਵਿਚ ਉਸ ਆਦਮੀ ਕਰਕੇ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ‘ਭਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਂਚਣ ਲਈ’ ਜੱਜ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਇਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵੱਡੇ ਦਿਲ ਵਾਲੇ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ, ਜੋ ਹਰ ਇਨਸਾਨ ਵਿਚ ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਭਲਾਈ ਹੀ ਵੇਖਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਰੂੜੀਵਾਦੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਪਿਆਰ ਕਰਕੇ

ਮਸ਼ਹੂਰ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਬਰਨਬਾਸ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ (4:36; 9:26, 27)। ਅਖੀਰ ਵਿਚ, ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਕੰਮ ਕਰਕੇ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਹੈ ਜੋ ਬਰਨਬਾਸ ਨੇ ਉੱਥੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਕੀਤਾ। ਅਧਿਆਇ 3 ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਸੀਂ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਤਰਸ ਅਤੇ ਯੂਹੰਨਾ ਦੇ ਹੈਕਲ ਵਿਚ ਜਾਣ ਦੇ ਮਕਸਦ ਦਾ ਇਹ ਵੇਖ ਕੇ ਪਤਾ ਲਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਉੱਥੇ ਜਾ ਕੇ ਕੀ ਕੀਤਾ।²¹ ਓਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਲੀਸੀਆ ਵੱਲੋਂ ਬਰਨਬਾਸ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਦਾ ਕਾਰਣ ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੇਖ ਕੇ ਲਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹਨੇ ਅੰਤਾਕੀਆ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਕੀ ਕੀਤਾ। ਉਹਨੇ ਕੰਮ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਕੇ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਵਿਚ ਰਿਪੋਰਟ ਨਹੀਂ ਭੇਜੀ। ਸਗੋਂ, ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ *ਦਲੇਰੀ* ਦੇਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਸੀ (ਆਇਤ 23)।

ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਹਮਾਇਤ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕੰਮ ਬਰਨਬਾਸ ਨੂੰ ਅੰਤਾਕੀਆ ਵਿਚ ਭੇਜਣਾ ਸੀ। ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਅੰਤਾਕੀਆ ਦੀ ਕਾਇਮ ਨਵੀਂ ਮੰਡਲੀ ਇਹ ਜਾਣ ਲਵੇ ਕਿ ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਗਰ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਉਸ ਖ਼ਾਸ ਕੰਮ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਲਾਇਕ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ।²² ਕਿਉਂਕਿ ਬਰਨਬਾਸ ਕੁਪਰੁਸ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ (4:36), ਅੰਤਾਕੀਆ ਉਹਦਾ ਜਾਣਿਆ ਪਛਾਣਿਆ ਇਲਾਕਾ ਸੀ। ਉਹ ਕੁਪਰੁਸ ਤੋਂ ਅੰਤਾਕੀਆ ਜਾਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਦੋਸਤ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਫਿਰ, ਯੂਨਾਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਯਹੂਦੀ ਹੋਣ ਕਾਰਣ,²³ ਬਰਨਬਾਸ ਅੰਤਾਕੀਆ ਦੇ ਅਨੇਕਵਾਦੀ ਸਮਾਜ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਵਧੇਰੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਵੱਲੋਂ ਬਰਨਬਾਸ ਨੂੰ ਭੇਜਣਾ ਰੂਹਾਨੀ ਕੂਟਨੀਤੀ ਦਾ ਕਮਾਲ ਸੀ।²⁴

ਆਇਤ 23 ਵਿਚ ਟਿੱਪਣੀ ਹੈ ਕਿ ‘ਜਾਂ ਉਹ ਉੱਥੇ [ਅੰਤਾਕੀਆ ਵਿਚ] ਪਹੁੰਚਿਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਵੇਖੀ ਤਾਂ ਅਨੰਦ ਹੋਇਆ’ (ਆਇਤ 23ਓ)। ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਵਚਨ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਦਿਆਂ ਵੇਖ ਕੇ, ਯਹੂਦੀ ਅਤੇ ਗੈਰ ਕੌਮਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਦਿਆਂ ਵੇਖ ਕੇ ਉਹਦਾ ਮਨ ਫੁੱਲਿਆ ਨਹੀਂ ਸਮਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਬਹੁਤ ਵੱਧੀਆ ਸੀ, ਸੋ ਉਸ ਨੇ ‘ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਭਈ ਦਿਲ ਦੀ ਤਕੜਾਈ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭੂ ਵੱਲ ਲੱਗੇ ਰਹੋ’ (ਆਇਤ 23ਅ)।²⁵ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਇਕ ਗੱਲ ਹੈ ਅਤੇ ਲੱਗੇ ਰਹਿਣਾ ਦੂਜੀ ਗੱਲ।

ਆਇਤ 24 ਵਿਚ ਬਰਨਬਾਸ ਦੀ ਰੂਹਾਨੀ ਤਸਵੀਰ ਮਿਲਦੀ ਹੈ: ‘ਉਹ ਭਲਾ ਮਾਨਸ ਅਰ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਅਤੇ ਨਿਹਚਾ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਸੀ।’ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਸਫ਼ਿਆਂ ਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਭਲੇ ਮਾਨਸਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਭਰੇ ਪਏ ਹਨ, ਪਰ ਲੂਕਾ ਵੱਲੋਂ ‘ਭਲਾ’ ਸਿਰਫ਼ ਬਰਨਬਾਸ ਨੂੰ ਹੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਜੇ ਲੋਕ ਉਸ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਸਨ ਉਹ ਇਹ ਵਿਚਾਰੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਸਨ ਕਿ ‘ਉਹ ਭਲਾ ਮਾਨਸ’ ਹੈ। ਵਾਕਾਂਸ਼ ‘ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਅਤੇ ਨਿਹਚਾ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਸੀ’²⁶ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ ਹੋਰ ਯੂਨਾਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਯਹੂਦੀ ਇਸਤੀਫ਼ਾਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ (6:5)। ਬਰਨਬਾਸ ਇਕ ਖ਼ਾਸ ਆਦਮੀ ਸੀ।

ਆਇਤ 24 ਦਾ ਆਖ਼ਰੀ ਭਾਗ ਬਰਨਬਾਸ ਦੀ ਦਲੇਰੀ ਦੇ ਫਲ ਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ: ‘ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਗਏ।’ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਰੂਹਾਨੀ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਉਹਦੇ ਜ਼ੋਰ ਕਾਰਨ ਕਲੀਸੀਆ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੱਧ ਗਈ। ਸ਼ਾਇਦ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਓਨਾ ਨਹੀਂ ਵਧ ਰਹੇ ਜਿੰਨਾਂ ਵਧਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਓਨੀ ਰੂਹਾਨੀ ਤਰੱਕੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਜਿੰਨੀ ਸਾਨੂੰ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ “ਸਭ ਲਈ” ਰਸੂਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੋਈ (11:25, 26)

ਅੰਤਾਕੀਆ ਵਿਚ ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਵੀ ਖ਼ਾਬ ਨਾਲੋਂ ਵਧ ਕੇ ਕੰਮ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਬਰਨਬਾਸ “ਸੌਲਸ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਨ ਤਰਸੂਸ ਨੂੰ ਗਿਆ” (ਆਇਤ 25)। ਸੌਲਸ ਨੂੰ ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ ਅਧਿਆਇ 9 ਵਿਚ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਵਿਚ ਯੂਨਾਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੇ ਉਹਦਾ ਕਤਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਵਿਚ ਭਾਈਆਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜਹਾਜ਼ ਵਿਚ ਬਿਠਾ ਕੇ ਉਹਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਤਰਸੂਸ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸੱਤ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਾਲਾਂ ਤਕ ਸੌਲਸ ਨੇ ਗੁਮਨਾਮੀ ਵਿਚ ਮਿਹਨਤ ਕੀਤੀ। ਹੁਣ ਬਰਨਬਾਸ ਡੇਢ ਸੌ ਮੀਲ ਚੱਲ ਕੇ ਉਹਨੂੰ ਲੱਭਣ ਆਇਆ ਸੀ।

ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਬਰਨਬਾਸ ਅੰਤਾਕੀਆ ਵਿਚ ਹੋਏ ਕੰਮ ਤੋਂ ਬੇਹੱਦ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨੇ ਕੁਝ ਰਾਹਤ ਪਾਉਣ ਲਈ ਸੌਲਸ ਨੂੰ ਲੱਭਣਾ ਚਾਹਿਆ, ਪਰ ਅੰਤਾਕੀਆ ਵਿਚ ਸਿਰਫ਼ ਬਰਨਬਾਸ ਹੀ ਇੱਕਲਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਕੰਮ ਦਾ ਬੋਝ ਸਿਰਫ਼ ਓਸੇ ਦੇ ਮੋਢਿਆਂ ਤੇ ਨਹੀਂ ਸੀ (13: 1)। ਇਹ ਵੱਧ ਤਰਕਸੰਗਤ ਹੈ ਕਿ ਗੈਰ ਕੌਮਾਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦਿਆਂ, ਬਰਨਬਾਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖਿਆ ਜਿਸ ਨੂੰ ਯਿਸੂ ਵੱਲੋਂ ਖ਼ਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਗੈਰ ਕੌਮਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਆਦਮੀ ਦਾ ਨਾਂ ਸੀ ਸੌਲਸ, ਜਿਸ ਨੂੰ (ਹਰ ਵਿਹਾਰਕ ਮਕਸਦ ਲਈ) ਤਰਸੂਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਰਨਬਾਸ ਜੋ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਦਲੇਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੀ, ਨੇ ਸੌਲਸ ਨੂੰ ਲੱਭਿਆ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਅਦੁੱਤੀ ਯੋਗਤਾ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲ ਸਕੇ।⁷

ਮੂਲ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਨੁਵਾਦ ਹੋਏ ਸ਼ਬਦ “ਸੌਲਸ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਨ” ਅਤੇ “ਉਹਨੂੰ ਲੱਭ ਕੇ” ਤੋਂ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਰਨਬਾਸ ਦਾ ਕੰਮ ਸੌਖਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਤਾਂ ਪੱਕਾ ਹੈ ਕਿ ਸੌਲਸ ਹੁਣ ਆਪਣੇ ਵਡੇਰਿਆਂ ਦੇ ਘਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ (ਸ਼ਾਇਦ ਉਹਨੂੰ ਘਰੋਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ), ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਯਾਤਰਾਵਾਂ ਕਰਦਾ ਸੀ ਇਸ ਲਈ ਉਹਨੂੰ ਲੱਭਣਾ ਅਸਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਰ ਬਰਨਬਾਸ ਢੀਠ ਹੋ ਕੇ ਲੱਗਾ ਰਿਹਾ, “ਅਤੇ ਉਹ ਨੂੰ ਲੱਭ ਕੇ ਅੰਤਾਕੀਆ ਵਿਚ ਲਿਆਇਆ” (ਆਇਤ 26ਓ)।

ਸਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਸੌਲਸ ਨੇ ਕਿਸੇ ਗੈਰ ਕੌਮ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਰਨੇਲਿਉਸ ਦੇ ਮਸੀਹੀ ਬਣਨ ਦੀ ਗੱਲ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਅੰਤਾਕੀਆ ਵਿਚ ਹੋਏ ਕੰਮ ਦੀ ਗੱਲ ਉਹਦੇ ਕੰਨੀ ਪਈ ਹੋਵੇ। ਪਰ ਸ਼ਾਇਦ ਜੇ ਉਹਨੇ ਅੰਤਾਕੀਆ ਵਿਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗੈਰ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਉਹ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸੀ। ਬਰਨਬਾਸ ਨਾਲ ਅੰਤਾਕੀਆ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੰਦਿਆਂ ਉਹਨੇ ਜ਼ਰੂਰ ਸੋਚਿਆ ਹੋਵੇਗਾ, “ਆਖ਼ਰ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਮਿਸ਼ਨ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।”

ਬਰਨਬਾਸ ਅਤੇ ਸੌਲਸ ਦੀ ਇਕ ਵਧੀਆ ਟੀਮ ਬਣ ਗਈ ਸੀ। “ਇਉਂ ਹੋਇਆ ਜੇ ਓਹ ਇਕ ਪੂਰਾ ਸਾਲ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਨਾਲ ਇਕੱਠੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਪਦੇਸ਼ ਕੀਤਾ” (ਆਇਤ 26ਅ)। ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿਚ, “ਉਹ ਕਲੀਸੀਆ ਨਾਲ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ, ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੰਦੇ।” ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਵਾਂਗ, ਅੰਤਾਕੀਆ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਵੀ ਠਹਿਰਾਏ ਹੋਏ ਸਮੇਂ ਤੇ ਇਕੱਠੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਕੱਠਾ ਹੋਣ ਤੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਲੋਕ ਹੀ ਆਉਂਦੇ ਸਨ

ਸਗੋਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਾਲ ਲਿਆਉਂਦੇ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਚਨ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਲਈ ਬਰਨਬਾਸ ਅਤੇ ਸੌਲੁਸ ਨੇ ‘ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਪਦੇਸ਼’ ਦੇ ਸਕੇ ਅਤੇ ਅੰਤਾਕੀਆ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਵਧਣ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਕਰਨ ਲੱਗੀ।

ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ “ਸਭ” ਚੇਲਿਆਂ “ਲਈ” ਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੋਈ (11:26)

ਇਸ ਪਾਠ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਖ਼ਾਸ ਆਇਤ ਲਈ ਇਹ ਅਧਾਰ ਹੈ: ‘ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਤਾਕੀਆ ਵਿਚ ਚੇਲੇ ਮਸੀਹੀ ਅਖਵਾਏ’ (ਆਇਤ 26੯)^{੧੮}

‘ਮਸੀਹੀ’ ਅਤੇ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਸ਼ਬਦ ‘ਕ੍ਰਿਸਚਿਅਨ’ ਬਦਲਿਆ ਹੋਇਆ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ ਹੈ^{੧੯} ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਦੋ ਤਿਹਾਈ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਿੱਸਾ ‘ਮਸੀਹ’ ਹੈ ਜਿਹਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ‘ਚੁਣਿਆ ਹੋਇਆ’ ਜਾਂ ਮਸਹ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਇਹ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ ਯਿਸੂ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ (2:36)। ਕ੍ਰਿਸਚਿਅਨ ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ‘ਇਅਨ’ ਮਾਲਕੀ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਦੱਸਦਾ ਹੈ। ਇਹਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੁਨਿਆਵੀ ਲੇਖਾਂ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਆਦਮੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ; ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਇਹਦੀ ਵਰਤੋਂ ਗੁਲਾਮਾਂ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਟੀਕਾਕਾਰ ਜੇ. ਡਬਲਯੂ. ਰਾਬਰਟ ਅਤੇ ਲੂਈਸ ਫ਼ੋਸਟਰ ਆਪਣੇ ਟੀਕਾ ਵਿਚ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ‘ਕ੍ਰਿਸਚਿਅਨ’ ਭਾਵ ‘ਮਸੀਹੀ’ ਦਾ ਸ਼ਬਦੀ ਅਰਥ ਹੈ ‘ਮਸੀਹ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ’ ਭਾਵ ‘ਜੋ ਮਸੀਹ ਦਾ ਹੈ।’ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, ‘ਅਥਵਾ ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ... ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੇ ਨਹੀਂ ਹੋ? ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਮੁੱਲ ਨਾਲ ਲਏ ਹੋਏ ਹੋ, ... ’ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 6:19, 20)!

‘ਮਸੀਹੀ’ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਿਸ ਨੇ ਕੀਤੀ? ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੇਖਕ ਖ਼ੁਦ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਨਾਂ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਮਜ਼ਾਕ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਿਉਂ ਮੰਨਦੇ ਹਨ? ਜਿਵੇਂ ਮੈਕਗਰਵੇ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ‘ਕਿ (ਨਾਂਅ ਵਿਚ) ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਨੀਵਾਂ ਵਿਖਾਉਂਦਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਜਿਸ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਸਰਮਿੰਦੇ ਹੋ ਜਾਈਏ।’ ਕਈ ਲੋਕ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਗੱਲ ਕਿ ਚੇਲੇ ‘ਮਸੀਹੀ ਅਖਵਾਏ’ ਸਾਡੇ ਤੇ ਇਹ ਨਿਚੋੜ ਕਢਣ ਲਈ ਦਬਾਅ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਾਂਅ ਜ਼ਲੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਅਨੁਵਾਦ ਹੋਏ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ ‘ਅਖਵਾਏ’ ਦਾ ਅਰਥ ਕਈ ਵਾਰ ‘ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਵੱਲੋਂ ਅਖਵਾਏ’ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।^{੨੦} ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਇਕ ਅਨੁਵਾਦ ਵਿਚ ‘ਚੇਲੇ ਅੰਤਾਕੀਆ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਖ਼ੁਦਾਈ ਤੌਰ ਤੇ ਮਸੀਹੀ ਅਖਵਾਏ’ ਹੈ।^{੨੧} ਸ਼ਾਇਦ ਅੰਤਾਕੀਆ ਵਿਚ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਪਾਏ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਨੇ (13:1) ਚੇਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਕਿਹਾ; ਇਹ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੌਲੁਸ ਨੇ, ਜੋ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਦਾ ਰਸੂਲ ਸੀ, ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਕਾਢ ਕਢੀ ਹੋਵੇ। ਇਕ ਗੱਲ ਪੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਕਾਢ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਕੱਢੀ ਹੋਵੇ, ਪਤਰਸ ਨੇ ਇਸ ਤੇ ਖ਼ੁਦਾਈ ਮੰਜੂਰੀ ਦੀ ਮੋਹਰ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਜਦ ਉਹਨੇ ਲਿਖਿਆ, ‘ਜੇ ਕੋਈ ਮਸੀਹੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਦੁਖ ਪਾਵੇ ਤਾਂ ਲੱਜਿਆਵਾਨ ਨਾ ਹੋਵੇ ਸਗੋਂ ਇਸ ਨਾਮ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਕਰੇ’ (1 ਪਤਰਸ 4:16)।

ਨਾਮ ਦੇ ਮੂਲ ਬਾਰੇ ‘ਕੌਣ?’ ਅਤੇ ‘ਕਿਵੇਂ?’ ਤੋਂ ‘ਕਦੇ?’ ‘ਕਿਥੇ?’ ਅਤੇ

‘‘ਕਿਉਂ?’’ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ। ‘‘ਕਦ?’’ ਅਤੇ ‘‘ਕਿੱਥੇ?’’ ਨੂੰ ਲੂਕਾ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਖਿਆ: ‘‘ਕਦ?’’ - ਸੌਲੂਸ ਦੇ ਬਰਨਬਾਸ ਨਾਲ ‘‘ਪੂਰਾ ਇਕ ਸਾਲ’’ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਅਦ; ‘‘ਕਿੱਥੇ?’’ -ਚੇਲੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ‘‘ਅੰਤਾਕੀਆ ਵਿਚ’’ ਮਸੀਹੀ ਅਖਵਾਏ। ‘‘ਕਦ?’’ ਅਤੇ ‘‘ਕਿੱਥੇ?’’ ਸ਼ਬਦ ਸਾਨੂੰ ਯਸਾਯਾਹ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਰੂਹਾਨੀ ਸਿਓਨ ਬਾਰੇ ਆਇਤ ਯਾਦ ਦੁਆਉਂਦੇ ਹਨ:³² ‘‘ਕੌਮਾਂ ਤੇਰੇ ਧਰਮ ਨੂੰ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਰਾਜੇ ਤੇਰੀ ਸ਼ਾਨ ਨੂੰ ਵੇਖਣਗੇ, ਤੂੰ ਇਕ ਨਵੇਂ ਨਾਮ ਤੋਂ ਸੱਦੀ ਜਾਵੇਂਗੀ, ਜਿਹੜਾ ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ ਮੂੰਹ ਦੱਸੇਗਾ’’ (ਯਸਾਯਾਹ 62:2)। ਭਲਾ ‘‘ਕੌਮਾਂ’’ ਅਤੇ ‘‘ਰਾਜੇ’’ ਦੇ ਹੋਰ ਹਵਾਲੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਕ ਹੋਰ ਵਾਅਦੇ ਦੀ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਦੁਆਉਂਦੇ? ਸੌਲੂਸ ਦੇ ਵਿੱਲਖਣ ਮਿਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਯਿਸੂ ਦੇ ਕੀ ਸ਼ਬਦ ਹਨ? ‘‘... ਉਹ ਮੇਰੇ ਲਈ ਇਕ ਚੁਣਿਆ ਹੋਇਆ ਵਸੀਲਾ ਹੈ ਭਈ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਅਤੇ ਰਾਜਿਆਂ... ਅੱਗੇ ਮੇਰਾ ਨਾਮ ਪੁਚਾਵੇ’’ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 9:15)। ਭਲਾ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਸੰਜੋਗ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਸ਼ਹਿਰ ‘ਚੋਂ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਅਤੇ ਰਾਜਿਆਂ ਲਈ ਚੁਣੇ ਗਏ ਰਸੂਲ ਨੇ ਅਖੀਰ ਆਪਣੇ ਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਯਿਸੂ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ‘‘ਇਕ ਨਵਾਂ ਨਾਮ’’³³ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ?³⁴

ਇਹ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ‘‘ਮਸੀਹੀ’’ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਨਾ ਸਮਝ ਸਕਾ, ਪਰ ਦੋ ਗੱਲਾਂ ਸਾਫ਼ ਹਨ, (1) ਇਹ ਇਕ ਖ਼ਾਸ ਨਾਮ ਹੈ। ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਾਮ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਐਨੀ ਵਡਿਆਈ ਦੇਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਉਹਦੇ ਕਰਜ਼ ਦੀ ਵੀ ਯਾਦ ਦੁਆਉਂਦਾ ਹੋਵੇ। (2) ਇਹਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਖ਼ਾਸ ਥਾਂ ਤੇ ਭਾਵ ਉਸ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਹੋਈ ਜਿੱਥੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਅਤੇ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਨੇ ‘‘ਮਸੀਹ ਦੇ ਹੋਣ’’ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸਾਬਿਤ ਕਰਨ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਕਬੂਲ ਕੀਤਾ। ਆਓ ਇਸ ਨਾਮ ਨੂੰ ਸ਼ਾਨ ਨਾਲ ਅਪਣਾਈਏ ਅਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਹ ਕੰਮ ਕਰੀਏ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਰਨੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ, ਜੋ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਹਨ!

ਗੈਰ ਕੌਮਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ‘‘ਸਭ ਲਈ’’ ਫ਼ਿਕਰ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕਰਨ ਦਾ ਸੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਸੀ (11:27-30)

ਬਰਨਬਾਸ, ਸੌਲੂਸ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਦੇ ਅੰਤਾਕੀਆ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਮਸੀਹੀਆਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੇ, ਦੱਖਣ ਤੋਂ ਕੁਝ ਲੋਕ ਆਏ: ‘‘ਉਨ੍ਹੀਂ ਦਿਨੀਂ ਕਈ ਨਬੀ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਤੋਂ ਅੰਤਾਕੀਆ ਵਿਚ ਆਏ’’ (ਆਇਤ 27)। ਨਬੀ ਆਤਮਾ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਪਾਏ ਹੋਏ ਖੁਦਾ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਸਨ।³⁵ ਪਤਰਸ ਨੇ ਪੈਂਟੀਕਾਸਟ ਦੇ ਦਿਨ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਨਬੂਵਤ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਨ ਮਿਲੇਗਾ (2:17), ਪਰ ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਨਬੀਆਂ ਦਾ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਤੋਂ ਆਏ ਉਸ ਸੰਗਤੀ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਅਤੇ ਅੰਤਾਕੀਆ ਦੀਆਂ ਮੰਡਲੀਆਂ ਵਿਚ ਸੀ।

‘‘ਇਕ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜਿਹ ਦਾ ਨਾਮ ਆਗਬੁਸ ਸੀ’’ ਉੱਠਿਆ (ਆਇਤ 28ਓ)।³⁶ ਆਗਬੁਸ ਇਕ ਮਸ਼ਹੂਰ ਨਬੀ ਸੀ; ਅਸੀਂ ਉਸ ਨਾਲ ਫੇਰ ਮਿਲਾਂਗੇ (21:10, 11)। ਉਹਨੇ ‘‘ਆਤਮਾ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਪਤਾ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਵੱਡਾ ਕਾਲ ਪਏਗਾ’’ (11:28ਅ)। ‘‘ਦੁਨੀਆਂ’’ ਖ਼ਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਰੋਮੀ ਸਾਮਰਾਜ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਲੂਕਾ ਨੇ ਇਕ ਸੰਪਾਦਕੀ ਟਿੱਪਣੀ ਜੋੜੀ ਹੈ: ‘‘ਜਿਹੜਾ ਕਲੌਦਿਉਸ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਪੈ ਗਿਆ’’ (ਆਇਤ

28ੳ)। ਬਾਈਬਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਲੋਦਿਉਸ ਕੈਸਰ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਵਿਚ (41-54 ਈਸਵੀ) ਅਕਾਲ ਨਾਲ ਰੋਮੀ ਸਾਮਰਾਜ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਇਲਾਕੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ ਸਨ।^{੩7}

ਸਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਆਗਬੁਸ ਅਤੇ ਉਹਦੇ ਦੋਸਤ ਅੰਤਾਕੀਆ ਵਿਚ ਕਿਉਂ ਆਏ ਸਨ। ਸ਼ਾਇਦ ਉਹ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਮਦਦ ਮੰਗਣ ਆਏ ਸਨ। ਸ਼ਾਇਦ ਮਦਦ ਮੰਗਣ ਦਾ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਉਹ ਕਲੀਸੀਆਵਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਗਾਹ ਕਰਨ ਆਏ ਸਨ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਅਕਾਲ ਦੇ ਅਸਰ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਕੁਝ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਸਕਣ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਉਣ ਦਾ ਮਕਸਦ ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਅੰਤਾਕੀਆ ਵਿਚ ਚੇਲਿਆਂ ਦਾ ਫੌਰੀ ਜਵਾਬ ਹੋਰ ਨਿਰਸਵਾਰਥ ਸੀ: ‘ਅਤੇ ਚੇਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਨੇ ਆਪੋ ਆਪਣੀ ਪਹੁੰਚ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹਨਾਂ ਭਾਈਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਜਿਹੜੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ ਕੁਝ ਘੱਲਣ ਦੀ ਦਲੀਲ ਕੀਤੀ’ (ਆਇਤ 29)।^{੩8}

ਅਗਬੁਸ ਦੇ ਕਹਿਣ ਮੁਤਾਬਕ, ਅਕਾਲ ਨਾਲ ਜਿਵੇਂ ਫਲਸਤੀਨ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਇਆ ਸੀ ਓਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀਰੀਆ ਵੀ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਪਰ ਅੰਕਾਤੀਆ ਦੇ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੋਚਿਆ ਸਗੋਂ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਭਾਈਆਂ ਅਤੇ ਭੈਣਾਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਸੋਚਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਓਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਸਤਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਦੇ ਮਸੀਹੀਆਂ ਨੂੰ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਕਾਰ ਓਵੇਂ ਨਹੀਂ ਛੁੱਟੇ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਛੁੱਟ ਗਏ ਸਨ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਅਕਾਲ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਭਾਈਆਂ ਤੋਂ ਬੇਹਤਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਖਣ ਵਿਚ ਭੇਜਣ ਲਈ ਭੋਜਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ ਫਟਾ ਫਟ ਇਕੱਠੀ ਕਰ ਲਈ।

ਆਇਤ 29 ਦੀਆਂ ਦੋ ਗੱਲਾਂ ਮੇਰਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਦਿਆਂ ਹਨ: (1) ‘‘ਹਰੇਕ।’’ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਅੰਤਾਕੀਆ ਦੀ ਮੰਡਲੀ ਦੇ ਸਭ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਭਾਈਆਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਦਾ ਫਿਕਰ ਸੀ। (2) ‘‘ਆਪੋ ਆਪਣੀ ਪਹੁੰਚ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ।’’ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਵਿਚ, ਖੁਦਾ ਨੇ ਕੁਝ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਚੰਦਾ ਦੇਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।^{੩9} ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਕੰਮ ਲਈ ਦਾਨ ਦੇਣਾ ‘‘ਆਮਦਨੀ ਮੁਤਾਬਕ’’ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 16:2) ਤੈਅ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹਦੇ ਬਰਾਬਰ ਕਿਸੇ ਵਿੱਤੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਜਿਹਦੇ ਕੋਲ ਬਹੁਤ ਹੈ ਉਹ ਬਹੁਤ ਦੇਣ ਅਤੇ ਜਿਹਦੇ ਕੋਲ ਘੱਟ ਹੈ ਉਹ ਥੋੜ੍ਹਾ ਦੇਣ।

ਅੰਤਾਕੀਆ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਚੇਲੇ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ (ਕੁਝ ਹੱਦ ਤਕ) ਉਹ ਮੋੜਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਪਾ ਕੇ ਖੁਸ਼ ਸਨ ਜੋ ਯਹੂਦੀ ਮਸੀਹੀਆਂ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਯਹੂਦੀ ਮਸੀਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਉੱਤਮ ਸੰਦੇਸ਼ (ਖੁਸ਼ਬਖ਼ਰੀ) ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਸਨ ਅਤੇ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਨੇ ਆਪਣਾ ਉੱਤਮ ਆਦਮੀ (ਬਰਨਬਾਸ) ਭੇਜਿਆ ਸੀ; ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉੱਤਮ ਦਾਨ ਜੋ ਉਹ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਭੇਜਣਾ ਸੀ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਗਲਾਤੀਆ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖਿਆ, ‘‘ਪਰ ਜਿਹੜਾ ਬਾਣੀ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਸਿਖਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਿਚ ਸਾਂਝੀ ਕਰੇ’’ (ਗਲਾਤੀਆਂ 6:6)। ਅੰਤਾਕੀਆ ਦੇ ਮਸੀਹੀਆਂ ਨੇ, ਇਵੇਂ ਹੀ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਹਾਲ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ, ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਮੰਡਲੀਆਂ ਦੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਸਹਯੋਗ ਕਰਨ ਦੇ

ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ ਹਨ ਜੋ ਖੁਦਾ ਨੇ ਨਹੀਂ ਦੱਸੇ।⁴⁰ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਡਰ ਨੂੰ ਤਾਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ, ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਮਨੁੱਖ ਦੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਤੇ ਅਫਸੋਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮੰਡਲੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਰਹਿਣ ਦੀ ਹੱਲਾਸ਼ੇਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਕੋਈ ਮੰਡਲੀ ਦੂਜੀ ਮੰਡਲੀ ਦੀ ਤਰੀਫ਼ ਅਤੇ ਹਮਾਇਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਇਕ ਦੂਜੇ ਲਈ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਚਿੰਤਾ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਮੰਡਲੀਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਅੰਤਾਕੀਆ ਵਿਚ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ 'ਦਲੀਲ' ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸਗੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਇਰਾਦਾ ਪੂਰਾ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਅਸੀਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ, 'ਸੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਏਵੇਂ ਹੀ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਬਰਨਬਾਸ ਅਰ ਸੌਲੁਸ ਦੇ ਹੱਥੀਂ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਉਹ ਘੱਲਿਆ' (ਆਇਤ 30)।⁴¹ ਸਿਫ਼ਰ ਚੰਗੀ ਨੀਅਤ ਭੁੱਖੇ ਢਿਡ ਨਹੀਂ ਭਰ ਸਕਦੀ ਜਾਂ ਠੰਡ ਨਾਲ ਕੰਬਦੇ ਹੋਏ ਬਦਨ ਨੂੰ ਢਕ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ। ਧਿਆਨ ਦਿਓ ਕਿ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪਿਆਰ ਦੇ ਆਪਣੇ ਦਾਨ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਬਰਨਬਾਸ ਅਤੇ ਸੌਲੁਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ। ਬਰਨਬਾਸ ਨੂੰ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਨੇ ਭੇਜਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸੌਲੁਸ ਨੂੰ ਬਰਨਬਾਸ ਲਿਆਇਆ ਸੀ; ਪਰ ਦੋਹਾਂ ਨੇ ਅੰਤਾਕੀਆ ਵਿਚ ਭਾਈਆਂ ਦਾ ਇਤਬਾਰ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ।

ਦਾਨ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ 'ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ' ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੈ ਕਿ ਜਦ ਅਸੀਂ ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਆਗੂਆਂ ਬਾਰੇ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ 'ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ'⁴² ਕਿਹਾ ਗਿਆ। 'ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ' ਯਹੂਦੀ ਕਲੀਸੀਆਵਾਂ ਦੇ ਐਲਡਰਾਂ ਜਾਂ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਐਲਡਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਪਰੋਪਕਾਰ ਦੇ ਆਪਣੇ ਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ, 'ਬਰਨਬਾਸ ਅਤੇ ਸੌਲੁਸ ... ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਤੋਂ ਮੁੜੇ' (12:25), ਸ਼ਾਇਦ ਉਹ ਚੰਦਾ ਲੈ ਕੇ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਵਿਚ ਗਏ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵੰਡ ਦਿੱਤਾ।⁴³ ਕਲੀਸੀਆ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਰਸੂਲਾਂ ਤੋਂ ਐਲਡਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸੀ। ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਰਸੂਲੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਲਈ ਸੀ। ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਭਾਵ ਐਲਡਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਪੱਕਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਸੀ।

ਇੱਥੇ ਸਾਨੂੰ ਵਚਨ ਵਿਚ ਆਪਸੀ ਪਿਆਰ ਦੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਮਿਸਾਲ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਦੀ ਖ਼ਾਸੀਅਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਨੇ ਬਰਨਬਾਸ ਨੂੰ ਭੇਜ ਕੇ ਅੰਤਾਕੀਆ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਲਈ ਆਪਣੀ ਹਮਾਇਤ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕੀਤੀ। ਜਦ ਕਿ ਅੰਤਾਕੀਆ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਨੇ ਸਮਾਨ ਭੇਜ ਕੇ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਲਈ ਆਪਣੀ ਹਮਾਇਤ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕੀਤੀ। ਦੋਵੇਂ ਮੰਡਲੀਆਂ ਅਜ਼ਾਦ ਸਨ ਯਾਨੀ ਕਿਸੇ ਪੁਰੋਹਿਤਵਾਦ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਸਗੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਹ ਸਭ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਇਕ ਵਾਰ ਇਕ ਛੋਟਾ ਮੁੰਡਾ ਇਕ ਹੱਥ ਕੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਬਾਈਬਲ ਕਲਾਸ ਵਿਚ ਆਇਆ। ਟੀਚਰ ਨੇ ਕਲਾਸ ਦੇ ਅਖੀਰ ਤਕ ਹਲਾਤ ਨੂੰ ਬੜੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਬੂ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ। ਉਹਨੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਦੀਆਂ ਉਂਗਲਾਂ ਜੋੜਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, 'ਚਲੋ ਚਰਚ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਾਂ।'⁴⁴ ਅਚਾਨਕ ਉਹਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਹ ਛੋਟਾ ਮੁੰਡਾ ਇਸ ਵਿਚ ਭਾਗ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕੇਗਾ। ਉਲਝਣ ਵਿਚ ਪਿਆ ਉਹ ਸੋਚ ਹੀ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਕਲਾਸ ਵਿੱਚੋਂ

ਇਕ ਕੁੜੀ ਉਹਦੇ ਕੋਲ ਗਈ, ਉਹਨੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਉਹਦੇ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜੇ ਅਤੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗੀ, ‘‘ਚਲੋ ਮਿਲ ਕੇ ਚਰਚ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਾਂ।’’ ਭਾਵੇਂ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਕੋਈ ਅਜ਼ਾਦ, ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰ ਮੰਡਲੀ ਦਾ ਭਾਗ ਹੈ, ਪਰ ਸਾਡੇ ਲਈ ਹੱਥ ਮਿਲਾਉਣਾ ਅਤੇ ‘‘ਮਿਲ ਕੇ ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣਾ’’ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ!

ਸਾਰ

ਟਰੱਬ ਫ਼ਾਰ ਟੁਡੇ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਿਤਾਬ ‘‘ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ, 1’’ ਵਿਚ 2:42-47 ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਇਕ ਪਾਠ ਜਿਹਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਸੀ, ‘‘ਕਲੀਸੀਆ ਜਿਹਦਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨਾ ਮੈਂ ਪਸੰਦ ਕਰਾਂਗਾ।’’ 11:19-30 ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਇਕ ਹੋਰ ਮੰਡਲੀ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਜਿਹਦਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨਾ ਮੈਂ ਪਸੰਦ ਕਰਾਂਗਾ, ਉਹ ਮੰਡਲੀ ਅੰਤਾਕੀਆ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਹੈ। (1) ਇਹ ਸਭ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਫ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਮੰਡਲੀ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੌਮ ਜਾਂ ਪਿਛੋਕੜ ਦੇ ਹੋਣ। (2) ਇਹ ਇੰਜੀਲ ਸੁਣਾਉਣ ਭਾਵ ਸਭ ਨਾਲ ਖੁਸ਼ਖ਼ਬਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਮੰਡਲੀ ਸੀ। (3) ਇਹ ਇਕ ਨਿਰਸੁਆਰਥ ਮੰਡਲੀ ਸੀ, ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਬੇਫ਼ਿਕਰ ਕਿ ਵਡਿਆਈ ਕਿਹਨੂੰ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। (4) ਇਹ ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਵਡਿਆਈ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਤੇ ਫ਼ਖਰ ਨਾਲ ਮਸੀਹ ਦਾ ਨਾਮ ਅਪਨਾਉਣ ਵਾਲੀ ਮੰਡਲੀ ਸੀ। (5) ਇਹ ਇਕ ਸਲਾਹੁਣ ਯੋਗ ਭਾਵ ਤਰੀਫ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਮੰਡਲੀ ਸੀ। (6) ਇਹ ਵਧਣ ਵਾਲੀ ਮੰਡਲੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਖੁਦਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਬੜੀ ਬਰਕਤ ਪਾਈ ਸੀ। ਐਨੇ ਥੋੜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ‘‘ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਗੱਲ’’ ਹੋਰ ਕਿਤੇ ਵੀ ਪੜ੍ਹਨ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ: ‘‘ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਹੱਥ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਹਲੇ ਲੋਕ ਨਿਹਚਾ ਕਰ ਕੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਵੱਲ ਫਿਰੇ’’; ‘‘... ਅਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਗਏ’’; ‘‘ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ... ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਪਦੇਸ਼ ਕੀਤਾ’’ (ਆਇਤਾਂ 21, 24ਅ, 26)। ਜੇ ਅਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮੰਡਲੀਆਂ ਵਿਚ ਉਹ ਗੁਣ ਹੋਣ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਗੁਣਾਂ ਵਾਲਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਅਖੀਰ ਵਿਚ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੱਚਾਈਆਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਪਰਖੋ ਜੋ ਅਸੀਂ ਵਚਨ ਤੋਂ ਸਿੱਖੀਆਂ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪਾਠ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ‘‘ਪਹਿਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ’’ ਦੀ ਗੱਲ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਰੂਹਾਨੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਬਰਕਤ ਹੀ ਮਿਲੇਗੀ। ਕਈ ਲੋਕ ਇਹ ਵੀ ਪਾਉਣਗੇ ਕਿ ਉਹ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਮਸੀਹ ਦਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਪਹਿਨ ਸਕਦੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਅਜੇ ਉਹਨਾਂ ਵਾਂਗ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਜੋ ਅੰਤਾਕੀਆ ਵਿਚ ਤੌਬਾ ਕਰਕੇ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈਣ ਰਾਹੀਂ ‘‘ਪ੍ਰਭੂ ਵੱਲ ਮੁੜੇ’’ ਸਨ। ਜੇ ਇਹ ਗੱਲ ਹੈ, ਤਾਂ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਹੁਕਮ ਮੰਨਣਾ ਟਾਲੋ ਨਾ। ਇਕ ਮਸੀਹੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਭਾਵ ਜੋ ਮਸੀਹ ਦਾ ਹੈ, ਤੁਹਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡਾ ਇਹ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ!

ਵਿਜੁਅਲ-ਏਡ ਨੋਟਸ

‘‘ਮਸੀਹੀ’’ ਨਾਮ ਨੂੰ ਅਹਿਮੀਅਤ ਦੇਣ ਲਈ, ਇਕ ਬੋਰਡ ਤੇ ‘‘ਮਸੀਹੀ’’ ਸ਼ਬਦ

ਲਿਖੇ। ਧਿਆਨ ਦਿਓ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਦੋ ਤਿਹਾਈ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਿੱਸਾ ‘ਮਸੀਹ’ ਹੈ। ਫਿਰ ਧਿਆਨ ਦਿਓ ਕਿ ‘ੀ’ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਹੀ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। [ਵੱਖਰਾ ਵੱਖਰਾ ਪੜ੍ਹਨ ਤੇ ਇਹ ਮਸੀਹ ਹੀ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇਗਾ-ਅਨੁਵਾਦਕ]। ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ‘ਕ੍ਰਿਸਚਿਅਨ’ (Christian) ਨੂੰ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਦੇ ਆਖਰੀ ਅੱਖਰ ‘ian’ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ‘ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ’ ਜਾਂ ‘ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ।’ ‘ਮਸੀਹੀ’ ਜਾਂ ‘Christian’ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਲਈ ‘ਮਸੀਹ ਦਾ ਬੰਦਾ’ ਅਤੇ ‘ਜੋ ਮਸੀਹ ਦਾ ਹੈ’ ਲਿਖ ਲਓ।

(CHRIST) (IAN)
CHRIST'S ONE
ਜੋ ਮਸੀਹ ਦਾ ਹੈ

ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਕਿਸੇ ਕਾਗਜ਼ ਤੇ ਵੀ ਲਿਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਸਰਮਨ ਨੋਟਸ

ਅੰਤਾਕੀਆ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਬਰਨਬਾਸ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਾਰ ਨਾਲ ਇਕ ਵਧੀਆ ਪਾਠ ਬਣੇਗਾ: ‘ਉਹ ... ਅਨੰਦ ਹੋਇਆ ਅਰ ਉਹਨਾਂ ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਭਈ ਦਿਲ ਦੀ ਤਕੜਾਈ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭੂ ਵੱਲ ਲੱਗੇ ਰਹੇ’ (ਆਇਤ 23)। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਮਸੀਹੀ ਜੀਵਨ ਸ਼ੁਰੂ ਤਾਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਵਿੱਚੋਂ ਛੱਡ ਜਾਂਦੇ ਹਨ! ਸਾਨੂੰ ਬਰਨਬਾਸ ਵਰਗੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅੱਜ ਵੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਹੱਲਾਸ਼ੇਰੀ ਦੇ ਸਕਣ ਕਿ ‘ਦਿਲ ਦੀ ਤਕੜਾਈ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭੂ ਵੱਲ ਲੱਗੇ ਰਹੋ।’ ਇਸ ਪਾਠ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ‘ਪ੍ਰਭੂ ਨਾਲ ਲੱਗੇ ਰਹੋ’ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਗੱਲਾਂ (1) ਬਰਕਤਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖੋ (‘ਉਹ ਅਨੰਦ ਹੋਇਆ’), (2) ਆਪਣੇ ਭਾਈਆਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖੋ (‘ਸਭ ਨੂੰ ਉਪਦੇਸ਼ ਕੀਤਾ’), (3) ਆਪਣੀ ਵਚਨਬਧਤਾ ਨੂੰ (‘ਦਿਲ ਦੀ ਤਕੜਾਈ ਨਾਲ’) ਯਾਦ ਰੱਖੋ ਅਤੇ (4) ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖੋ (‘ਪ੍ਰਭੂ ਵੱਲ ਲੱਗੇ ਰਹੋ’)

ਟਿੱਪਣੀਆਂ

¹ਅੰਤਾਕੀਆ ਬਾਰੇ ਪਹਿਲਾਂ ਅਸੀਂ 6:5 ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ। ²ਉਸ ਨੇ ਅੰਤਾਕੀਆ ਦੀ ਬੰਦਰਗਾਹ, ਸਿਲੂਕੀਆ (13:4) ਦਾ ਨਾਂ ਆਪਣੇ ਨਾਂ ਤੇ ਰੱਖਿਆ। ³ਸੋਲਾਂ ਹੋਰ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 13:14 ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਇਕ ਹੋਰ ਅੰਤਾਕੀਆ ਮਿਲੇਗਾ। ⁴ਰੋਮ ਅਤੇ ਸਿਕੰਦਰੀਆ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਸਨ। ਅੰਤਾਕੀਆ ਦੀ ਅਬਾਦੀ ਪੰਦਰਾਂ ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ। ⁵ਦੰਦ ਕਥਾ ਮੁਤਾਬਕ ਡੈਫਨੀ ਨੇ ਆਪ ਲਾਰੇਲ (ਚਮਕੀਲੇ ਫੁੱਲਾਂ ਵਾਲੀ) ਝਾੜੀ ਬਣ ਕੇ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਕੀਤਾ ਸੀ। ⁶ਪੌਲੁਸ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਯਾਤਰਾ ਵਾਲਾ ਨਕਸ਼ਾ ਵੇਖੋ। ⁷ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਫੈਨੀਕੇ, ਸੂਰ ਅਤੇ ਸੈਦਾ ਵਿਚ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਬਾਰੇ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ (15:3; 21:3-7; 27:3)। ⁸ਇਸ ਲਈ ਜਦ ਬਰਨਬਾਸ ਅਤੇ ਸੌਲੁਸ ਉੱਥੇ ‘ਪਹਿਲੀ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਯਾਤਰਾ ਤੇ ਗਏ’ ਤਾਂ ਕੁਪਰੁਸ

ਅਜਿਹਾ ਇਲਾਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਗਿਆ ਨਾ ਹੋਵੇ।⁹ 19-30 ਆਇਤਾਂ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਭਾਗ ਨਾਲ ਮਿਲਾਉਂਦੀ ਹੋਈ, ਆਇਤ 19 ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ 'ਸੋ' ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। 'ਸੋ' ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ *oun* ਤੋਂ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ 'ਇਸ ਲਈ।' ਇਹ ਦੱਸਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਕਿ ਅਖੀਰ ਪੌਲਸ ਨੇ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਗੈਰ ਕੌਮਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇੰਜੀਲ ਦੀ ਗੱਲ ਮੰਨਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਲੂਕਾ ਨੇ ਫਿਰ ਗੈਰ ਕੌਮਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਵਰਗੇ ਵਿਹਾਰਕ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿੱਤਾ।¹⁰ ਕੁਰੇਨੇ ਉੱਤਰੀ ਅਫ਼ਰੀਕਾ ਦਾ ਇਕ ਸ਼ਹਿਰ ਸੀ। ਕੁਰੇਨੇ ਤੋਂ ਆਏ ਯਹੂਦੀ ਪੈਂਟੀਕਾਸਟ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਮੌਜੂਦ ਸਨ (2: 10); ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਮਸੀਹੀ ਬਣ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਮੋਨ ਕੁਰੇਨੀ (ਮੱਤੀ 27: 32) ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇੰਜੀਲ ਨੂੰ ਅੰਤਾਕੀਆ ਵਿਚ ਲੈ ਗਏ ਸਨ।

¹¹ਇਸ ਤੱਥ ਵਿਚ ਕੁਝ ਖ਼ਾਸ ਗੱਲ ਵੇਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੈਰ ਕੌਮਾਂ ਵਿਚ 'ਮਸੀਹ ਯਿਸੂ' ਦੀ ਬਜਾਏ 'ਪ੍ਰਭੂ ਯਿਸੂ' ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ। 'ਮਸੀਹ' ਦੀ ਧਾਰਣਾ ਗੈਰ ਕੌਮਾਂ ਵਾਸਤੇ ਕੋਈ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ 'ਪ੍ਰਭੂ' ਦੀ ਧਾਰਣਾ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਅਰਥ ਹੋਵੇਗਾ।¹² 8: 4 ਵਾਂਗ, ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਨੁਵਾਦ 'ਖ਼ੁਸ਼ਖ਼ਬਰੀ ਸੁਣਾਉਣ' ਦਾ ਅਰਥ ਸਿਰਫ਼ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ 'ਖ਼ੁਸ਼ਖ਼ਬਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ' ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਨਿਊ ਸੈਚੂਰੀ ਵਰਜਨ ਵਿਚ 'ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਯਿਸੂ ਦੀ ਖ਼ੁਸ਼ਖ਼ਬਰੀ ਦੀ ਗੱਲ ਦੱਸਦੇ' ਹੈ।¹³ 6: 1 ਵਿਚ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਕ ਸ਼ਬਦ ਯੂਨਾਨੀ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਸੰਦਰਭ ਇੱਥੇ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਯੂਨਾਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਬੋਲਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਯੂਨਾਨੀ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਗੈਰ ਕੌਮ ਸਮਝੀਏ।¹⁴ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਈਆਂ ਦਾ ਨਾਂਅ 13: 1 ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।¹⁵ ਸਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜੋ ਅੰਤਾਕੀਆ ਵਿਚ ਗਏ ਸਨ ਕੋਈ ਮੋਅਜਜ਼ਾ ਵਿਖਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਈਆਂ ਉੱਤੇ ਕਿਸੇ ਰਸੂਲ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੱਥ ਰੱਖੇ ਹੋਣਗੇ।¹⁶ ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਯੂਨਾਨੀ ਦੋਹਾਂ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਮੁੜਨਾ (ਮਨਬਦਲੀ) ਦੋ ਵੱਖੋਂ ਵੱਖ ਕੰਮ ਹੋ ਜਿਵੇਂ 3: 19 ਵਿਚ ਤੌਬਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਆਉਣਾ ਵੱਖੋਂ ਵੱਖ ਹਨ। *ਟਰੁੱਥ ਫ਼ਾਰ ਟੁਡੇ* ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਿਤਾਬ 'ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ, 2' ਵਿਚ 3: 19 ਤੇ ਨੋਟਸ ਵੇਖੋ।¹⁷ *ਟਰੁੱਥ ਫ਼ਾਰ ਟੁਡੇ* ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਿਤਾਬ 'ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ, 1' ਵਿਚ 2: 41, 47 ਤੇ ਨੋਟਸ ਵੇਖੋ।¹⁸ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਯਹੂਦੀਆਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੇ (11: 19) ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਮਸੀਹੀ ਬਣੇ, ਅਤੇ ਲਿਖਤ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਗੈਰ ਕੌਮ ਲੋਕ ਮਸੀਹੀ ਬਣੇ ਸਨ (11: 20, 21) ਇਸ ਲਈ ਮੇਰੇ ਖ਼ਿਆਲ ਵਿਚ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਅੰਤਾਕੀਆ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕ ਗੈਰ ਕੌਮ ਸਨ।¹⁹ ਜੇ ਦੂਜੇ ਯਹੂਦੀ ਨਾ ਵੀ ਹੋਣ, ਤਾਂ ਵੀ ਯਹੂਦੀ ਚੇਲੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉੱਥੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਸ ਮੰਡਲੀ ਵਿਚ ਸਨ।²⁰ ਬਰਨਬਾਸ ਮੂਲ ਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਹਦਾ ਕੰਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਨਾਲੋਂ ਫਰਕ ਸੀ। ਪਤਰਸ ਅਤੇ ਯੂਹੰਨਾ ਨੇ ਸਾਮਰੀਆ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਉੱਤੇ ਹੱਥ ਰੱਖ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਚੰਭੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਬਰਨਬਾਸ ਉਹ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ।

²¹ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਕ ਮੰਗਤੇ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਕਰਕੇ ਭੀੜ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰ ਲਈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਭੀੜ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ।²² ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਰਸੂਲਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ 'ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਭ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਬਾਹਰ ਗਏ ਹੋਏ ਸਨ।' ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਸਹੀ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਬਹੁਤਾ ਮੁਮਕਨ ਹੈ ਕਿ ਬਰਨਬਾਸ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਅੰਤਾਕੀਆ ਦੇ ਹਲਾਤ ਨੂੰ ਰਸੂਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕਿਸੇ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਭਾਲ ਸਕਦਾ ਸੀ। (ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਬਰਨਬਾਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇਗਾ)।²³ *ਟਰੁੱਥ ਫ਼ਾਰ ਟੁਡੇ* ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਿਤਾਬ 'ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ, 2' ਵਿਚ 'ਜਦ ਚੀਜ਼ਾਂ ਤਰੇੜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੀ ਡਿੱਗਦੀਆਂ ਹਨ' ਪਾਠ ਵਿਚ 'ਯੂਨਾਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਯਹੂਦੀ' ਵਾਕਾਂਸ਼ ਤੇ ਨੋਟਸ ਵੇਖੋ।²⁴ ਬੇਸ਼ੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਵਿਚ ਖ਼ੁਦਾ ਦਾ ਆਤਮਾ ਭਾਈਵਾਲ ਸੀ।²⁵ ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੈ ਕਿ ਬਰਨਬਾਸ ਇਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਸੀ, ਪਰ ਉਹਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦਾ ਇਹ ਸੰਖੇਪ ਵਿਚ ਵੇਰਵਾ ਹੀ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।²⁶ 'ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਣਾ' ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ 'ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਦਵਾਰਾ ਸੰਚਾਲਤ' ਅਤੇ ਇਹਦੀ ਵਰਤੋਂ ਚਮਤਕਾਰੀ ਅਤੇ ਗੈਰ ਚਮਤਕਾਰੀ ਅਰਥ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਬਰਨਬਾਸ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਪਾਇਆ ਹੋਇਆ ਇਕ ਨਬੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸਿੱਖਿਅਕ ਸੀ (13: 1), ਇਸ ਲਈ ਵਾਕਾਂਸ਼ ਦਾ ਅਰਥ ਚਮਤਕਾਰੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਸੰਕੇਤ ਇਸ ਗੱਲ ਵੱਲ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਰਨਬਾਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਆਤਮਾ ਉਸ ਵਿਚ ਵਾਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ (ਗਲਾਤੀਆਂ 5: 22, 23)।²⁷ ਬਰਨਬਾਸ ਨੂੰ ਰੂਹਾਨੀ ਦਾਨ ਮਿਲਿਆ ਸੀ (13: 1), ਸੌਲਸ ਨੂੰ

ਉਹਦਾ ਲੱਭਣਾ ਆਤਮਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ 13:2 ਦੇ ਪੂਰਵ ਗਿਆਨ ਵਿਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।²⁸ ਲੂਕਾ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਉਹ ਲਿਖ ਰਿਹਾ ਸੀ ਉਸ ਵਕਤ 'ਮਸੀਹੀ' ਇਕ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸੰਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਲੱਗਾ ਕਿ ਉਹਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿਚ ਵੇਰਵਾ ਦੇਣਾ ਫ਼ਾਇਦੇਮੰਦ ਹੋਵੇਗਾ।²⁹ ਭਾਵ ਇਹ ਇਕ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਯੂਨਾਨੀ ਅੱਖਰਾਂ ਲਈ ਮਿਲਦੇ ਜੁਲਦੇ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਅੱਖਰ ਲਾ ਕੇ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਸ਼ਬਦ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।³⁰ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ (*ਕ੍ਰਿਮੇਟਿਜ਼ੋ*) ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 10:22 ਵਿਚ 'ਦੂਤ ਦੇ ਹੁਕਮ' ਅਤੇ ਮੱਤੀ 2:12, 22; ਇਬਰਾਨੀਆਂ 8:5; 11:7 ਵਿਚ ਖ਼ੁਦਾ ਦਾ 'ਹੁਕਮ' ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲੂਕਾ 2:26 ਅਤੇ ਇਬਰਾਨੀਆਂ 12:25 ਵਿਚ ਖ਼ੁਦਾਈ ਸੰਚਾਰ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦੇਣ ਵਿਚ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

³¹ਹਿਯੂਗੋ ਮੇਕੋਰਡ'ਜ਼ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ ਟ੍ਰਾਂਸਲੇਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਦ ਐਵਰਲਾਸਟਿੰਗ ਗਾਸਪਲ (ਹੈਂਡਕ੍ਰਿਕਸਨ, ਟੋਨਿਸੀ.: ਫ੍ਰੀਡ ਹਾਰਡਮੈਂਸ ਕਾਲਜ, 1988)।³²ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਨਬੀ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਦੇ ਦੁਨਿਆਵੀ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਕੋਈ ਅਹਿਮੀਅਤ ਨਹੀਂ ਰਹੀ। ਅੱਜ ਖ਼ੁਦਾ ਦਾ ਖ਼ਾਸ ਨਿਵਾਸ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਵਿਚ ਦੁਨਿਆਵੀ ਹੈਕਲ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਖ਼ੁਦਾ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਭਾਵ ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਵਸਦਾ ਹੈ।³³ਮਸੀਹ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਲਈ ਹੋਰ ਸੰਗਿਆਵਾਂ-ਭਾਈ, ਚੇਲੇ ਆਦਿ ਨਵੇਂ ਨਹੀਂ ਸਨ ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਰੂਪ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਯਹੂਦੀ ਧਰਮ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ।³⁴ਆਤਮਾ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਪਾਏ ਕਿਸੇ ਲੇਖਕ ਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 11:26 ਯਸਾਯਾਹ 62:2 ਦਾ ਪੂਰਾ ਹੋਣਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਜ਼ਿਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਪਰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੱਕੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਇਹੀ ਹੈ।³⁵ *ਟਰੱਥ ਫ਼ਾਰ ਟੁਡੇ* ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਿਤਾਬ 'ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 1' ਵਿਚ ਅਰਥਾਵਲੀ ਵਿਚ ਵੇਖੋ 'ਨਬੀ'।³⁶ ਵੈਸਟਰਨ ਟੈਕਸਟ ਇਸ ਰਵਾਇਤ ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੁਆਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਲੂਕਾ ਅੰਤਾਕੀਆ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਸੀ, ਆਇਤ 28 ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ 'ਜਦ ਅਸੀਂ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਸਾਂ...' ਨਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।³⁷ ਅਕਾਲ ਨਾਲ ਯਹੂਦੀਆ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਰੋਮ, ਯੂਨਾਨ ਅਤੇ ਮਿਸਰ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਹੋਏ ਸਨ। ਜੋਸੇਫ਼ਸ ਮੁਤਾਬਕ, ਅਕਾਲ ਜਿਸ ਨਾਲ ਯਹੂਦੀਆ ਵਿਚ ਸਤਿਆਨਾਸ ਹੋਇਆ, 45-47 ਈਸਵੀ ਦੇ ਕਰੀਬ ਆਇਆ।³⁸ ਬਰਨਾਬਾਸ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਪਣੀ ਦਰਿਆਇਲੀ ਕਾਰਣ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸੀ (4:36, 37) ਨੇ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਦਲੇਰ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ।³⁹ ਮੰਗਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਫੀਸਦੀ ਉਹ ਦਸੌਂਧ ਭਾਵ ਦਸਵਾਂ ਹਿੱਸਾ ਸੀ (ਵੇਖੋ ਮਲਾਕੀ 3:8, 10)।⁴⁰ 'ਸਹਿਯੋਗ: ਸ਼ਰਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰੇਮ' 'ਤੇ ਲੇਖ ਵੇਖੋ।

⁴¹ਗਲਾਤੀਆਂ 2:1-10 ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਵਿਚ ਸੌਲਸ/ਪੌਲਸ ਦੀ ਦੂਜੀ ਯਾਤਰਾ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 11 ਵਾਲੀ ਪਰੋਪਕਾਰੀ ਯਾਤਰਾ ਸਮੇਂ ਹੋਇਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਹੀ ਘਟਨਾ ਹੋਵੇ ਜਿਹਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 15 ਵਿਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਓਸੇ ਮੁਸ਼ਕਲ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 15 ਵਿਚ ਹੋਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਗਲਾਤੀਆਂ 2 ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 15 ਨੂੰ ਮਿਲਾ ਕੇ ਹੀ ਕਰਾਂਗੇ।⁴² 'ਐਲਡਰਾਂ' ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥ ਤੇ ਚਰਚਾ ਲਈ ਅਗਲੇ ਇਕ ਭਾਗ ਵਿਚ 14:23 ਅਤੇ 20:28 ਉੱਤੇ ਨੋਟਸ ਵੇਖੋ।⁴³ ਇਸ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਨਾਲ ਹੋਰ ਬਲ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਐਲਡਰ ਹੈ ਸਨ (15:2), ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਯਹੂਦੀਆ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਮੰਡਲੀਆਂ ਵਿਚ ਐਲਡਰ ਹੈ ਸਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਜੋ 'ਕਲੀਸੀਆਈ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਖ਼ਾਸ ਮਿਸਾਲ' ਦੀ ਗੱਲ ਬੜੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਸੰਭਾਵਨਾ ਤੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਵਿਚ ਐਲਡਰਾਂ ਨੇ ਪੂਰੇ ਯਹੂਦੀਆ ਵਿਚ ਚੰਦਾ ਵੰਡਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਉਸ 'ਨਮੂਨੇ' ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਦੀ ਖੋਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੀਤੀ।⁴⁴ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਉਗਲੀਆਂ ਦੇ ਇਸ ਖੇਡ ਵਿਚ, ਪਹਿਲਾਂ ਹੱਥ ਅਤੇ ਉਗਲੀਆਂ ਨਾਲ ਇਕ ਗਿਰਜਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਉੱਤੇ ਇਕ ਲਾਟ ਅਤੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।